

Zaaknummer : 01021780
Ons Kenmerk : ODH245362
Datum : 09-02-2022

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 16 juni 2021 hebben wij een conceptaanvraag om ontheffing ontvangen als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, en artikel 3.10, tweede lid in samenhang met artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming ten behoeve van natuurontwikkeling. Het betreft de inrichting van twee gebieden benoorden en bezuiden de spoorlijn (Betuwelijn) in Hardinxveld-Giessendam. Op respectievelijk 23 december 2021 en 31 januari 2022, is aanvullende informatie ontvangen. Op 23 december 2021 is de aanvraag definitief in behandeling genomen. De aanvraag is namens de gemeente Hardinxveld-Giessendam ingediend en heeft betrekking op de rugstreepad en de heikikker. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- Artikel 3.5, eerste lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk vangen en doden van de rugstreepad (*Epidalea calamita*) en de heikikker (*Rana arvalis*);
- Artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de rugstreepad (*Epidalea calamita*) en de heikikker (*Rana arvalis*);
- Artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de rugstreepad (*Epidalea calamita*) en de heikikker (*Rana arvalis*);
- Artikel 3.6, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het anders dan voor verkoop onder zich hebben of vervoeren van de rugstreepad (*Epidalea calamita*) en heikikker (*Rana arvalis*);
- Artikel 3.10, eerste lid, aanhef en onder b, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de grote modderkruiper (*Misgurnus fossilis*).

Ontheffing wordt aangevraagd voor de periode vanaf de bekendmaking van dit besluit tot en met 31 december 2027.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing te verlenen aan de gemeente Hardinxveld-Giessendam.
- II. de voorschriften 1 tot en met 15 te verbinden aan deze ontheffing;
- III. de bij de conceptaanvraag aangeleverde gegevens van 16 juni 2021, de gegevens van 23 december 2021 en de aanvullende gegevens van 31 januari 2022 onderdeel te laten zijn van deze ontheffing;
- IV. Voor het vangen van heikikkers en rugstreepadden op grond van artikel 3.25, eerste lid, van de Wnb het volgende niet-selectieve vangmiddel aan te wijzen: vangemmer.
- V. dat deze ontheffing geldig is vanaf de bekendmaking van dit besluit tot en met 31 december 2027.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
namens dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

- 1 De ontheffinghouder dient:
 - de start van de werkzaamheden vooraf te melden;
 - de exacte datum van het plaatsen en verwijderen van de amfibieënschermen vooraf te melden;
 - het ecologisch werkprotocol (zie vs. 2) op te sturen bij de startmelding van de werkzaamheden;
 - eventuele wijzigingen gedurende de uitvoering uiterlijk één week van tevoren te melden. Het betreft wijzigingen welke van invloed kunnen zijn op de effectbeoordeling in de aanvraag en/of de uitvoering van de voorgestelde mitigerende maatregelen;
 - de beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week van tevoren te melden.

Voorgaande meldingen dienen schriftelijk of digitaal te worden ingediend en gericht te worden aan de Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mail: meldingwnb@ozhz.nl, onder vermelding van 'flora en fauna' en het zaaknummer 01021780.

- 2 De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel of derden welke betrokken zijn bij de uitvoering van het project, op de hoogte zijn van de voorschriften in deze ontheffing en de voorgestelde mitigerende maatregelen in hoofdstuk 6 van het Activiteitenplan van juni 2021 en hoofdstuk 5 van het Compensatieplan van juni 2021. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol – zoals aangegeven in paragraaf 6.4 van voorgenoemd Activiteitenplan - te worden opgesteld, waarin in ieder geval het volgende dient te worden opgenomen:
 - a) de voorwaarden zoals opgenomen in deze ontheffing;
 - b) aanduiding van de locatie van de plangebieden waarbinnen de werkzaamheden plaatsvinden;
 - c) de uit te voeren werkzaamheden;
 - d) de periode waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden;
 - e) de mitigerende maatregelen (w.o. een helder kaartje van de amfibieënschermen);
 - f) de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt;
 - g) het bijhouden van een logboek van de ecologische begeleiding.
- 3 Uiterlijk één maand na inwerkingtreding van deze ontheffing dient het werkprotocol als bedoeld in voorschrift 2 te worden verstrekt aan de Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (zie vs. 1).
- 4 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing, het ecologisch werkprotocol en een logboek van de ecologische begeleiding (controle, vrijgave werkzaamheden, goedkeuring oplevering ecologische voorzieningen e.d.) op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek schriftelijk of digitaal te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
- 5 De werkzaamheden dienen ecologisch begeleid te worden door een deskundige¹ op het gebied van de rugstreeppad, de heikikker en de grote modderkruiper.

¹ Onder een deskundige wordt verstaan:

- Hij/zij heeft een afgeronde hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie;
- Hij/zij heeft een afgeronde mbo-opleiding, met als zwaartepunt de flora en fauna, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten;
- Hij/zij is werkzaam voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus;

- 6 De ontheffinghouder dient, met in achtneming van de voorschriften in deze ontheffing, de mitigerende maatregelen uit te voeren zoals beschreven in hoofdstuk 6 van het Activiteitenplan van juni 2021 en hoofdstuk 5 van het Compensatieplan van juni 2021. Voor zover in de voorschriften iets anders is opgenomen dan in voorgenoemde documenten, dan gelden de voorschriften.
- 7 Indien een of meerdere in voorschrift 6 genoemde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit te worden getroffen.
- 8 Tijdig voordat de in voorschrift 7 bedoelde maatregelen worden uitgevoerd, dienen deze ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (vs. 1) te worden voorgelegd.

Specifieke voorschriften

Afvangen rugstreepadden en heikickers

- 9 Uiterlijk twee weken voordat het daadwerkelijke afvangen van de rugstreepad en heikikker met toepassing van de vangemmers van start gaat (niet zijnde het plaatsen van de schermen), dient bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland-Zuid (vs. 1) melding te worden gedaan van de duur van deze maatregel, de controlefrequentie en controletijdstippen (ochtend), inclusief een notitie waarin staat vermeld bij welke vangresultaten wordt gestopt en waarom en door wie de vangacties zullen worden uitgevoerd.
- 10 In het ecologisch logboek (vs. 2) dient door de deskundige verslag te worden gedaan van het afvangen en verplaatsen van de rugstreepadden en heikickers. Het betreft het aantal vangemmers per strekkende meter, de momenten waarop de vangemmers zijn gecontroleerd, notitie van het aantal gevangen rugstreepadden en heikickers en eventuele bijvangsten. Ook dient uit het logboek uitdrukkelijk te blijken dat voldoende rekening is gehouden met de weersomstandigheden tijdens het afvangen. Weersomstandigheden zoals droogte en regenval, maken dat vangemmers tijdelijk moeten worden dichtgezet dan wel dat er vaker moet worden gecontroleerd dan eenmaal per dag om onnodige stress of doden te voorkomen.
- 11 De schermen dienen in goede staat te verkeren en regelmatig gecontroleerd te worden. Beschadigingen of andere omstandigheden waardoor de functionaliteit wordt belemmerd, dienen terstond te worden hersteld. In perioden dat er niet wordt afgevangen, dienen de vangemmers met een deksel te worden afgesloten. Na afronding van de werkzaamheden dienen de schermen te worden verwijderd.

-
- Hij/zij is als ecooloog of adviseur/specialist ecologie werkzaam voor een (semi)overheidsinstantie zoals het Ministerie van Economische Zaken, het Ministerie van Defensie, Rijkswaterstaat, het Rijksvastgoedbedrijf, provincies, waterschappen, hoogheemraadschappen, gemeenten, omgevingsdiensten en drinkwaterbedrijven
 - Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij de volgende Nederlandse organisaties: Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied;
 - Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de monitoring en/of bescherming van desbetreffende beschermde soorten.

Onderhouds- en beheerplan

- 12 Uiterlijk zes maanden na inwerkingtreding van deze ontheffing dient ter goedkeuring aan Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (vs. 1) een concreet onderhouds- en beheerplan te worden verstrekt, waaruit blijkt dat de aan het onderhoud en beheer verbonden randvoorwaarden zoals opgenomen in hoofdstuk 6 van het Compensatieplan op duurzame wijze zijn geborgd. Hiertoe dienen tevens bewijsmiddelen zoals een beheerovereenkomst of aanbesteding te worden verstrekt waaruit dit aantoonbaar blijkt.
- 13 Uiterlijk 5 jaar na inwerkingtreding van deze ontheffing dient ontheffinghouder een bewijsmiddel te overleggen, waaruit blijkt dat de status van het gebied als zijnde natuurgebied, beheersgebied of vergelijkbaar voor de betreffende beschermde soorten naar de toekomst toe is geborgd. Deze gegevens dienen te worden verstrekt aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (vs. 1).
- 14 Als de ontheffinghouder de onderhouds- en beheerverplichting als bedoeld in voorschrift 12 en 13 wenst over te dragen aan een derde dan dient dit contractueel vastgelegd te worden en dient de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (vs. 1) hiervan in kennis te worden gesteld.

Monitoring

- 15 Aan deze ontheffing is een monitoringsverplichting verbonden voor Compensatiegebied Oost. De monitoring dient uitgevoerd te worden conform hoofdstuk 7 van het Compensatieplan van juni 2021. De resultaten van deze monitoring dienen jaarlijks vóór 1 februari van het opvolgende jaar te worden aangeleverd bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland-Zuid (vs. 1). Voorgenoemde resultaten dienen te worden opgeleverd in een korte rapportage, notitie of memo waarin in ieder geval een heldere conclusie over de effectiviteit van de maatregelen en een voorstel voor verdere optimalisatie of extra maatregelen bij het uitblijven van het verwachte resultaat is opgenomen. Indien de monitoringsresultaten hiertoe aanleiding geven, kunnen aanvullende maatregelen worden opgelegd.

AANWIJZINGEN VOOR GEBRUIK

- Voor alle soorten - beschermd én onbeschermd - geldt de zorgplicht ex artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Op grond hiervan dient zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te worden voorkomen.
- Voorliggende ontheffing ziet alleen op de aangevraagde beschermde soorten en functies. Blijkt onverhoopt sprake te zijn van andere beschermde soorten en/of functies welke door de activiteiten kunnen worden geschaad, dan dient dit terstond te worden gemeld bij Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (vs. 1).
- Gedurende de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 16 juni 2021 hebben wij een conceptaanvraag om ontheffing ontvangen als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, en artikel 3.10, tweede lid, in samenhang met artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) ten behoeve van natuurontwikkeling. Het betreft de inrichting van twee gebieden benoorden en bezuiden de spoorlijn (Betuwelijn) in Hardinxveld-Giessendam. Op respectievelijk 23 december 2021 en 31 januari 2022 is aanvullende informatie ontvangen. Op 23 december 2021 is de aanvraag definitief in behandeling genomen. De aanvraag heeft betrekking op de rugstreeppad en de heikikker. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- Artikel 3.5, eerste lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk vangen en doden van de rugstreeppad (*Epidalea calamita*) en de heikikker (*Rana arvalis*);
- Artikel 3.5, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de rugstreeppad (*Epidalea calamita*) en de heikikker (*Rana arvalis*);
- Artikel 3.5, vierde lid, van de Wnb voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de rugstreeppad (*Epidalea calamita*) en de heikikker (*Rana arvalis*);
- Artikel 3.6, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het anders dan voor verkoop onder zich hebben of vervoeren van de rugstreeppad (*Epidalea calamita*) en de heikikker (*Rana arvalis*);
- Artikel 3.10, eerste lid, aanhef en onder b, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de grote modderkruiper (*Misgurnus fossilis*).

De ontheffing wordt gevraagd voor de periode van de bekendmaking van dit besluit tot en met 31 december 2027.

Bij de aanvraag behoren de volgende relevante documenten ontvangen op 16 juni 2021, 23 december 2021 en 31 januari 2022:

- [REDACTED] Compensatiegebied, 31 januari 2022.
- Tekening: Inrichtingsschets Noorden Tiendpark, Flux Landscape Architecture (ongedateerd).
- Tekening: Extern compensatiegebied t.b.v. 't Oog – Situatie te maken werk [concept], ADCIM Adviesbureau voor Civiele techniek, Infrastructuur en Milieu, proj.nr. 20180518, tek.nr. 130, Sliedrecht, 23 december 2021.
- Tekening: Extern compensatiegebied t.b.v. 't Oog – Situatie te maken werk / principeprofielen [concept], ADCIM Adviesbureau voor Civiele techniek, Infrastructuur en Milieu, proj.nr. 20180518, tek.nr. 140, Sliedrecht, 23 december 2021.
- [REDACTED] 2021. Compensatieplan Blauwe Zoom en Bedrijventerrein 't Oog in Hardinxveld-Giessendam. Kenmerk: P21-002 / W1949, Natuur-Wetenschappelijk Centrum, Dordrecht, juni 2021 (Compensatieplan van juni 2021).
- [REDACTED] 2021. Activiteitenplan t.b.v. de inrichting van het compensatiegebied aan de Giessendamse Tiendweg te Hardinxveld-Giessendam. Kenmerk: W1967/ P21-013 Natuur-Wetenschappelijk Centrum, Dordrecht, juni 2021 (Activiteitenplan van juni 2021).
- [REDACTED] G. 2020. Natuurinrichtingsgebieden Waardzone-natuurontwikkelingsgebied te Hardinxveld-Giessendam, BK Bouw- en milieuvadvis, Dordrecht 21 juli 2020.
- [REDACTED] 2020. Memo: Rapportage Natuurcompensatie, Kingfisher Natuurprojecten, Langerak.

In aanvulling op bovenstaande documenten hebben wij onderstaande rapportage betrokken bij de beoordeling van de aanvraag:

- [REDACTED], 2017. Verspreidingsonderzoek grote modderkruiper Waterschap Rivierenland 2013 en 2016. Actualisatie verspreiding en strategie instandhouding. Stichting RAVON, Nijmegen.

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze beschikking.

Bevoegd gezag

De handeling wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag voor de rugstreeppad (*Epidalea calamita*), de heikikker (*Rana arvalis*) en de grote modderkruiper (*Misgurnus fossilis*) is getoetst aan de artikelen 3.5, 3.6, 3.8, 3.10 en 3.25 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De rugstreeppad en de heikikker betreffen van nature in Nederland in het wild levende soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn. Beide soorten zijn tevens opgenomen in Bijlage II van het Verdrag van Bern.

Op grond van artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid, van de Wnb is het verboden:

- de rugstreeppad en de heikikker opzettelijk te vangen en te doden;
- de rugstreeppad en de heikikker opzettelijk te verstoren;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de rugstreeppad en de heikikker te beschadigen of te vernielen.

Op grond van artikel 3.6, tweede lid, van de Wnb is het verboden om rugstreeppadden en heikikkers onder zich te hebben of te vervoeren anders dan voor verkoop.

Voor het afvangen van rugstreeppadden en/of heikikkers uit het werkgebied worden vangemmers gebruikt. Op grond van het bepaalde in artikel 3.25, eerste lid, van de Wnb, moeten in een ontheffing expliciet de middelen worden aangewezen die voor het vangen van dieren worden gebruikt.

Op grond van artikel 3.8, vijfde lid, van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, aanhef en onder b, van de Wnb aan de orde is; en
- er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in zijn natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

De grote modderkruiper betreft een van nature in Nederland in het wild levende soort welke is opgenomen in bijlage A van de Wet natuurbescherming.

Op grond van artikel 3.10, eerste lid, aanhef en onder b, van de Wet natuurbescherming is het verboden

vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de grote modderkruiper opzettelijk te beschadigen of te vernielen.

Op grond van artikel 3.10, tweede lid, van de Wnb, is artikel 3.8, van overeenkomstige toepassing op de verboden bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, met uitzondering van artikel 3.5, derde en vierde lid. In aanvulling op de redenen genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onderdeel b, mag de noodzaak voor de ontheffing ook verband houden met de redenen opgenomen onder lid 2.

Beoordeling

Er zijn plannen voor twee ontwikkelingen in het noordwestelijke deel van de gemeente Hardinxveld-Giessendam. Het betreft de ontwikkeling van een nieuwbouwwijk binnen de Blauwe Zoom West en de ontwikkeling van een bedrijventerrein en een groenzone binnen 't Oog. Als gevolg van deze ontwikkelingen kunnen naast algemeen voorkomende soorten, de op deze locaties voorkomende (strikt) beschermde soorten, rugstreeppad en/of heikikker, grote modderkruiper, kerkuil en oeverzwaluw niet of onvoldoende in hun huidige leefgebied behouden blijven. Daarom zijn door de gemeente hierop vooruitlopend diverse weidepercelen aangekocht die worden ingericht voor de betreffende soorten. Sprake is van twee deelgebieden:

"Compensatiegebied West" betreft 1 perceel (kavel 442) met een oppervlakte van 5.480 m² en is gelegen ten zuiden van de Betuwelijn. "Compensatiegebied Oost" bestaat uit tien percelen ten noorden van de Betuwelijn en ten zuiden van de Giessendamse Tiendweg (kavels 352, 355, 358 en 361) met een gezamenlijk oppervlak van 87.930 m². Beide delen bestaan uit veenweidegebied met langs en/of tussen de percelen lopende watervoerende watergangen.

De inrichtingsmaatregelen zijn als volgt:

Compensatiegebied West

Dit gebied is vanwege het geringere formaat vooral bedoeld om de algemeen voorkomende soorten te ondersteunen en tevens de reeds aanwezige grote modderkruiper. Hiervoor worden de volgende zaken gerealiseerd:

- een voortplantingsgreppel;
- een inham in de oever en;
- een grondwal.

Dit perceel zal, wanneer toekomstige ontwikkelingen binnen 't Oog verder uitgevoerd gaan worden, een verbinding gaan vormen tussen de verschillende planonderdelen en de voorgenomen groenzone bezuiden/evenwijdig aan het spoor.

Compensatiegebied Oost

Dit gebied is met name bedoeld voor de strikt beschermde rugstreeppad en heikikker, maar ook voor oeverzwaluw, kerkuil en grote modderkruiper. Sprake is van de volgende te realiseren voorzieningen:

- Realisatie van vier geïsoleerde voortplantingspoelen voor de heikikker: De poelen worden voorzien van glooiende, natuurvriendelijke oevers (1:3) aan de zonbeschreven zijde. Er staat gemiddeld 50 cm en op het diepste punt 70 cm water in de poelen. Na de voortplantingsperiode mogen de poelen droogvallen, dit voorkomt ook dat er vis in de poelen gaat leven. De poelen hebben een afwisselende grootte waarbij de grootste 20x10 meter is. Deze poelen zullen geïsoleerd van ander water komen te liggen. De pH-waarde van de poelen zal daarbij worden verlaagd tot pH-waarden van 5,0 - 6,0 middels plaggen of het uitgraven van de poelen tot op het veen waarbij de kleilaag afgegraven wordt.
- Aanplant van vlotgras bij de poelen.
- Aanleg inhammen/ondiepe oeverzones in de bestaande watergangen en één oeverpoel (welke in eenzijdig via een ondiepe drempel in verbinding staan met watergang) ten behoeve van de rugstreeppad en grote modderkruiper.

- Aanleg van verbindingsloten.
- Realisatie glooiende oevers.
- Realisatie van vier geïsoleerde greppels.
- Afdammen van bestaande sloten.
- Aanleg van grondwallen (max. 1 m hoog). Deze grondwallen zullen ingeplant worden met inheemse streekeigen struweelsoorten en op sommige grondwallen zullen ook takkenrillen aangebracht worden.
- Aanleg bosschages (overwinteringsbiotoop).
- Aanleg van vier oeverwaluwanden (2x2). Een oeverwaluwand is 3,75 meter lang, 1,50 meter diep en 2,30 meter hoog waarbij er in iedere wand maximaal 51 nestkasten geplaatst kunnen worden. Een oeverwaluwand is opgebouwd uit een balkenhouten skelet bekleed met watervaste betonplex van 18 mm. De gezaagde randen van de betonplexdelen zijn afgewerkt met een randsealer. De volledige buitenwand is afgewerkt met ruw stucwerk om de wand een zandig uiterlijk te geven. Het dak is beplakt met EPDM rubber.
- Realisatie kruidenrijkgrasland en toepassen sinusbeheer (o.a. voedselaanbod kerkuil).

Overtreding verbodsbepaling(en)

Om te bepalen of er sprake is van overtreding van de Wnb is een quickscanonderzoek (literatuuronderzoek en veldbezoek) en nader onderzoek uitgevoerd waarbij er eDNA monsters zijn genomen. Hieruit blijkt het volgende:

- Rugstreeppad: Binnen beide gebieden (oost en west) is geschikt biotoop voor de rugstreeppad aanwezig. Daarnaast is tijdens het veldbezoek een individu gehoord in het westelijke deel van het compensatiegebied West. Echter, laat het eDNA in beide delen geen resultaat zien van deze soort. Ook is de soort recent in de nabijheid aangetoond (bedrijventerrein Westpunt), is de soort gehoord in het plangebied voor woningbouw ten oosten van de Polderweg (Waardzone) en is de rugstreeppad (net als de heikikker) in de ruimere omgeving van beide natuurontwikkelingsgebieden aangetroffen. De soort wordt daarmee als aanwezig verondersteld in de beide gebieden.
- Heikikker: Net als voor de rugstreeppad is de aanwezigheid van de heikikker in beide natuurontwikkelingslocaties in de eDNA monsters niet aangetoond. Wel is er geschikt biotoop voor de heikikker aanwezig en is de soort in de ruimere omgeving bekend en aanwezig. Voor Compensatiegebied West geldt daarnaast dat de soort recent wel fysiek in de directe nabijheid is aangetroffen in het te ontwikkelen projectgebied 'Westpunt' (bedrijventerrein) en middels eDNA aan de andere zijde van deze ontwikkellocatie (oostzijde Polderweg) in het te ontwikkelen projectgebied voor woningbouw 'Waardzone'. De soort kan daarom niet uitgesloten worden en ook voor deze soort wordt aanwezigheid in beide gebieden aangenomen.
- Grote modderkruiper: beide natuurontwikkelingslocaties zijn geschikt bevonden voor de grote modderkruiper. Onderzoek door middel van eDNA geeft verder aan dat de grote modderkruiper waarschijnlijk aanwezig is in beide gebieden. Ook is het voorkomen in de omgeving bekend (o.a. ten oosten van de Polderweg / Waardzone).

Hoewel de toekomstige situatie juist een belangrijke verbetering van de kwaliteit (kwaliteitsimpuls) voor de genoemde soorten zal betekenen, zullen ten gevolge van de geplande herinrichting van het compensatiegebied tijdelijk (mogelijk) de volgende nadelige effecten (kunnen) optreden:

- mogelijk opzettelijk verstoren en/of doden van individuen als gevolg van de benodigde werkzaamheden;
- mogelijk, tijdelijk aantasten van voortplantings- en/of rustplaatsen van de rugstreeppad, de heikikker en de grote modderkruiper.

Hiermee is sprake van het overtreden van de verbodsbepalingen als bedoeld in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid, van de Wnb (rugstreeppad en heikikker) en artikel 3.10, eerste lid, aanhef en onder b, van de Wnb (grote modderkruiper).

Als onderdeel van de mitigerende maatregelen om doden en verwonden van heikikkers en rugstreeppadden tijdens de werkzaamheden zoveel als redelijkerwijs mogelijk is te voorkomen (zie volgende paragraaf) zullen er amfibieënschermen rond de te graven delen en de vaste rijroute geplaatst worden. Binnen deze schermen zullen eerst de dieren weggevangen en vervolgens verplaatst worden naar leefgebied buiten de schermen. Aldus zal het verbod in artikel 3.5, eerste lid, ten aanzien van het vangen en tevens artikel 3.6, tweede lid, van de Wnb inzake het onder zich hebben en vervoeren overtreden worden. Ondanks deze mitigerende maatregelen valt niet honderd procent uit te sluiten dat toch een enkel individu gewond zal raken of gedood zal worden. Om deze reden is mogelijk ook sprake van overtreding van artikel 3.5, eerste lid, van de Wnb ten aanzien van het doden van de heikikker en rugstreeppad.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de rugstreeppad, de heikikker en de grote modderkruiper tot een minimum te beperken worden mitigerende maatregelen voorgesteld zoals beschreven in hoofdstuk 6 van het Activiteitenplan van juni 2021 en hoofdstuk 5 van het Compensatieplan van juni 2021.

Deze maatregelen zijn samengevat in hoofdzaak als volgt:

1. Huidige functies ontoegankelijk/ongeschikt maken: ten behoeve van de rugstreeppad en de heikikker zullen te graven delen in het compensatiegebied afgezet worden met een amfibieënscherm (winter 2022). Ook zal er een vaste rijroute uitgelegd worden met rijplaten om de bodem zo min mogelijk te storen en zal deze route ook rondom afgezet worden met amfibieënschermen. Binnen de amfibieënschermen rondom de rijroute en de te graven delen zullen eerst de dieren met vangemmers weggevangen en vervolgens verplaatst worden buiten de schermen in het overige deel van het compensatiegebied, voordat de werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden. Wanneer er geen individuen (meer) binnen de amfibieënschermen aanwezig zijn kunnen de werkzaamheden, uitgevoerd met klein materieel, starten.
2. Ecologische begeleiding van een ter zake deskundige: zodra toch individuen van deze soorten worden aangetroffen na het wegvangen, worden de werkzaamheden onmiddellijk stopgezet en moet gewacht worden totdat de dieren uit zichzelf vertrokken zijn.
3. Ecologisch werkprotocol: een ecologisch deskundige zal voorafgaand aan de start van de werkzaamheden een ecologisch werkprotocol opstellen.
4. Voorafgaand aan de werkzaamheden, wordt door een ter zake deskundige gecontroleerd of er geen rugstreeppadden, heikikkers of larven meer aanwezig zijn in het plangebied;
5. Om verstoring door licht te voorkomen worden de werkzaamheden alleen overdag uitgevoerd;
6. Monitoring van de voorzieningen: om de blijvende kwaliteit (feitelijk kwaliteitsverbetering) van Compensatiegebied Oost voor de reeds aanwezige (veronderstelde) beschermde soorten te borgen zal het gebied voor tenminste vijf jaar op rij gemonitord worden (Compensatieplan: Haan & Huibers, 2021).
7. Aangepaste werkzaamheden en planning: het graven van waterdelen die aan de watergangen grenzen ten behoeve van de grote modderkruiper zullen vanaf het droge deel naar het natte deel gegraven worden waardoor er voor deze soort geen verstoring optreedt. Het wegvangen van de amfibieën vindt daarnaast alleen plaats in de actieve perioden van deze soorten (voorjaar 2022). De planning is daarbij als volgt:

Omschrijving van de werkzaamheden	Verwachte uitvoering
Plaatsen van amfibieenschermen rondom de locaties van de werkzaamheden en de rijroute	Februari 2022
Wegvangen en verplaatsen aanwezige dieren (heikikker en rugstreepd))	Februari – mei 2022
Uitvoeren versturende werkzaamheden binnen de schermen met kleinschalig materieel zoals het graven van poelen	Nadat er geen dieren meer aanwezig zijn Naar verwachting mei – augustus 2022
Weghalen van de amfibieenschermen	Wanneer de versturende werkzaamheden zijn afgerond. Naar verwachting augustus – september 2022
Uitvoeren kleinschalige werkzaamheden die geen verstoring veroorzaken zoals het aanplanten van struweel	Augustus – oktober 2022

Ten aanzien van de maatregelen overwegen wij het volgende:

De mitigerende maatregelen achten wij in grote lijnen afdoende. Het ecologisch werkprotocol dient echter meer in detail te worden uitgewerkt en tevens dient deze op locatie aanwezig te zijn en aan de met toezicht en handhaving belaste ambtenaren op verzoek te kunnen worden getoond. Via de voorschriften 2, 3 en 4 hebben wij hier nadere eisen aan verbonden.

Omdat de kwaliteit van de gebieden na de uitvoering van de inrichtingsmaatregelen afhankelijk is van doelmatig onderhoud en beheer hebben wij het aanleveren van een concreet onderhoud- en beheerplan als nadere eis aan deze ontheffing verbonden. In hoofdstuk 6 van het Compensatieplan van juni 2021 worden diverse randvoorwaarden gesteld welke nog niet aantoonbaar zijn gegarandeerd. Onder andere:

- Compensatiegebied Oost dient een hoge, natuurlijke grondwaterstand (terug) te krijgen waarbij de percelen in de winter en het vroege voorjaar natter zijn en in de zomer droger. Een natuurlijk waterpeil in het compensatiegebied is afhankelijk van de mogelijkheden die er zijn, maatregelen die getroffen kunnen worden en de bereidheid van verschillende partijen om dit te realiseren. Eén van de mogelijkheden zou zijn om het watersysteem van het compensatiegebied af te sluiten van de omliggende wateren. Echter is dit ingewikkeld in verband met de molen die ten noorden van het gebied is gelegen. Een optie om een afgesloten watersysteem te realiseren is het aanleggen van een bypass;
- Het beheer dient zoveel mogelijk gefaseerd en kleinschalig uitgevoerd te worden en is er specifiek op gericht om de rugstreepd, de heikikker, en de grote modderkruiper (e.a.) duurzaam in stand te houden.
- Ook dient het beheer met klein materieel uitgevoerd te worden om verstoring en schade aan flora en fauna zo beperkt mogelijk te houden. Welk materieel dat is, dient in overleg met een ecologisch deskundige bepaald te worden;
- Tevens dient het beheer constant te zijn en bij voorkeur uitgevoerd te worden door een partij die gespecialiseerd is in ecologisch beheer en kennis heeft over de eisen die de genoemde soorten aan hun leefgebied stellen. Door zo'n partij kan waar nodig snel geschakeld worden als het beheer een aanpassing nodig heeft om de functionaliteit van de verschillende elementen te behouden dan wel te versterken;
- De pH-waarde van de voortplantingspoelen voor de heikikker in Compensatiegebied Oost moeten omlaag worden gebracht;
- Er moet zo min mogelijk toevoer van voedingsstoffen, in de vorm van mest en maaisel en gebiedsvreemde stoffen, in Compensatiegebied Oost plaatsvinden;
- De functionaliteit van alle onderdelen van de leefomgeving moet gewaarborgd worden;
- Het beheer moet rekening houden met de kwetsbare perioden;
- Sprake is van een gefaseerd beheer met een specifiek ingerichte maaifrequentie. Hetzelfde is van toepassing op het schonen van de watergangen.

Gezien het bovenstaande, achten wij het nodig en redelijk dat uiterlijk zes maanden na inwerkingtreding van deze ontheffing een concreet onderhoud- en beheerplan ter goedkeuring dient te worden verstrekt. Uit dit onderhoud- en beheerplan moet aantoonbaar en duidelijk volgen dat aan alle gestelde randvoorwaarden in hoofdstuk 6 van het Compensatieplan van juni 2021 wordt voldaan. Ten aanzien van de met het beheer belaste uitvoerende partij en/of de wijze waarop het beheer duurzaam is geborgd dienen hiertoe tevens bewijsmiddelen zoals een beheerovereenkomst of aanbesteding te worden verstrekt waaruit dit aantoonbaar blijkt. Indien het onderhoud en beheer wordt overgedragen aan een andere partij dan dient dit daarnaast te worden gemeld. Doelstelling van het project is het realiseren van duurzame en kwalitatief hoogwaardige natuurgebieden voor diverse beschermde soorten.

Gelet hierop hebben wij daarom tevens opgenomen dat de status van deze gebieden naar de toekomst toe goed moet zijn geborgd en dat uiterlijk vijf jaar na inwerkingtreding van deze ontheffing, hiertoe een bewijsmiddel moet worden overgelegd waaruit dit ook blijkt. Vorengaande hebben wij in de voorschriften 12 tot en met 14 geborgd.

Omdat het vangen van rugstreepvossen en heikikkers zorgvuldig moet gebeuren en sterk afhankelijk is van onder andere de weersomstandigheden, de duur en het functioneren van de vangmiddelen en schermen hebben wij hier nadere randvoorwaarden aan verbonden in de voorschriften 9 tot en met 11. Daarmee is een effectieve en zorgvuldige wijze van vangen en verplaatsen voldoende gegarandeerd. Voor zowel de rugstreepvos als de heikikker geldt verder dat wij de momenten van ecologische begeleiding, vrijgave van werkzaamheden en dergelijke hebben verbonden aan het bijhouden van een ecologisch logboek (vs. 2). In hoofdstuk 7 van het Compensatieplan van juni 2021 is de wijze van monitoring van de ontwikkeling van Compensatiegebied Oost opgenomen. Dit gebied wordt specifiek ingericht voor de heikikker en rugstreepvos om op termijn als compensatie te gaan dienen voor heikikkers en/of rugstreepvossen (en andere soorten) welke aanwezig zijn in de plangebieden van de Blauwe Zoom West dat bestemd is voor woningbouw en Bedrijventerrein 't Oog (Westpunt). Indien voor de verlening van de ontheffingen voor deze projecten eveneens monitoring en/of additionele monitoring noodzakelijk wordt geacht, dan zal dat onderdeel zijn van de betreffende ontheffingen welke separaat van voorliggend besluit zullen worden aangevraagd.

Middels het gestelde in voorschrift 15 hebben wij nadere eisen verbonden aan de wijze waarop de monitoring in het kader van deze ontheffing moet worden uitgevoerd: de monitoringsresultaten dienen te worden gedeeld en indien de monitoringsresultaten hiertoe toch onverhoopt aanleiding toe geven kunnen aanvullende maatregelen worden opgelegd.

Staat van instandhouding

Rugstreepvos en heikikker

De rugstreepvos komt in Nederland plaatselijk zeer algemeen voor. De veenweidegebieden in de Vijfheerenlanden vormen een belangrijk gebied. In de Alblasserwaard en de Krimpenerwaard komt de rugstreepvos met name langs de rivieren voor.

De heikikker komt in het veenweidegebied in extensief beheerd agrarisch grasland voor. In tegenstelling tot de rugstreepvos is deze soort meer kritisch en minder mobiel. In het Zuid-Hollands-Utrechts grensgebied van de Vijfheerenlanden en de Alblasserwaard, waartoe ook de natuurontwikkelingslocaties behoren, wordt de heikikker doorgaans in lage dichtheden (circa 15-40 dieren per hectare) aangetroffen. Omdat de inrichtingsmaatregelen uitsluitend een kwaliteitsimpuls beogen ten opzichte van het huidige leefgebied van deze soorten en niet resulteren in een afname van areaal, de rugstreepvos zorgvuldig worden weggevangen en verplaatst, is voldoende aannemelijk gemaakt dat de realisatie van de natuurgebieden niet zal leiden tot afbreuk aan het streven de populaties van de betrokken soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan. Het is juist de doelstelling om de populaties op een duurzame wijze te

behouden.

Grote modderkruiper

Net als de rugstreeppad, komt de grote modderkruiper verspreid in Nederland voor en plaatselijk algemeen. De verspreiding bevindt zich vooral rond de (oorspronkelijke stroomgebieden van) de grote rivieren en beken. Uit verspreidingsonderzoek van RAVON in 2016 blijkt dat de soort met name in het oostelijk deel van de Alblasserwaard en Vijfherenlanden voorkomt, maar het verspreidingsbeeld is waarschijnlijk nog onvolledig. De verwachting is wel dat de soort in de Alblasserwaard niet algemeen maar diffuus en waarschijnlijk in lage dichtheden voorkomt (De Bruin & Kranenbarg, 2017).

Voor de in de gebieden aanwezige grote modderkruipers geldt dat de effecten ten gevolge van de inrichtingsmaatregelen zeer beperkt zijn. Deze zijn uitsluitend verbonden aan tijdelijke graafwerkzaamheden aan de oevers van bestaande watergangen om daarmee de kwaliteit van het leefgebied juist ook voor deze soort te verbeteren (paai- en opgroeimogelijkheden). Er worden verder geen grote modderkruipers gevangen of gedood en er blijft voldoende uitwijkmogelijkheid beschikbaar. De gunstige staat c.q. het lokaal voorkomen van de soort is daarmee niet in het geding.

Conclusie

Gezien de doelstellingen welke met de herinrichting van deze gebieden worden beoogd en de voorgestelde maatregelen waaraan middels de voorschriften door ons nadere randvoorwaarden zijn verbonden, concluderen wij dat geen sprake is van wezenlijke effecten op het (lokaal) voortbestaan van de in deze gebieden aanwezige heikikker, rugstreeppad en grote modderkruiper. Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van deze betrokken soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Ecologisch werkprotocol

De start van de werkzaamheden dient gemeld te worden bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De werkzaamheden en de wijze waarop maatregelen worden uitgevoerd dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit protocol dient bij het melden van de start van de werkzaamheden meegestuurd te worden. Voorts dient het ecologisch werkprotocol op de locatie aanwezig te zijn. Hierdoor weten ook de uitvoerders op welke wijze de werkzaamheden zorgvuldig moeten worden uitgevoerd. Wij hebben dit in de voorschriften 1, 2 en 3 vastgelegd. Omdat sprake is van het actief vangen en verplaatsen van heikikkers en rugstreeppadden achten wij het noodzakelijk dat de vangacties, de controlemomenten en tijden, het aantal gevangen individuen, weersomstandigheden door de deskundige worden bijgehouden in een logboek welke op locatie aanwezig dient te zijn. Ook dient in het logboek duidelijk te staan wanneer en waarom de diverse werkzaamheden zijn vrijgegeven door de betrokken ecologisch deskundige. Hetzelfde geldt voor de goedkeuring van voorgenoemde deskundige ten aanzien van de vrijgave. Via voorgenoemde voorschriften is dit gegarandeerd.

Belangenonderbouwing

De ontheffing is aangevraagd op grond van de volgende belangen:

- Ter bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats (heikikker, rugstreeppad en grote modderkruiper);
- Handelingen in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden of van kleinschalige bouwactiviteiten, met inbegrip van het daaropvolgende gebruik van het gebied of het gebouwde (grote modderkruiper).

Het project betreft de realisatie van twee natuurgebieden. Als gevolg van ontwikkelingen in de directe omgeving van deze gebieden, waaronder woningbouw en realisatie van een bedrijventerrein, gaan er (op termijn) onderdelen van het leefgebied van de rugstreeppad, de heikikker, de grote modderkruiper, de kerkuil en de oeverzwaluw

verloren. Om deze soorten duurzaam te behouden in de omgeving zijn de twee gebieden waarop deze ontheffing ziet door de gemeente aangekocht om hier kwalitatief hoogwaardige natuurgebieden te realiseren, die ook als natuurgebieden onderhouden en beheerd gaan worden. Voor de realisatie van de natuurgebieden zullen er diverse inrichtingsmaatregelen getroffen worden zoals het graven van poelen, oeververbetering, het aanplanten van vegetatie en het realiseren van voorzieningen. Voor de rugstreepadden, heikikkers en grote modderkruipers die nu in deze twee gebieden leven, is na de afronding van de inrichtingsmaatregelen een kwalitatief hoogwaardiger leefgebied beschikbaar. Het project vindt plaats in het kader van het instandhouden van de natuurlijke habitats van de voorkomende beschermde soorten. Voor de grote modderkruiper, een nationaal beschermde soort op grond van artikel 3.10 van de Wnb, geldt overigens dat het feit dat het project een ruimtelijke inrichting en/of ontwikkeling van gebieden betreft, op zichzelf al voldoende belang is om eventuele negatieve effecten op deze soort te rechtvaardigen.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat de aangevoerde belangen voldoende onderbouwd zijn, om de negatieve effecten die als gevolg van dit project tot realisatie van twee natuurgebieden zullen optreden voor de heikikker, rugstreepad en grote modderkruiper, te rechtvaardigen.

Geen andere bevredigende oplossing

De inrichtingsmaatregelen/natuurmaatregelen zijn locatiegebonden, omdat deze terreinen specifiek door de gemeente zijn aangekocht om als natuurgebieden (compensatiegebied) ingericht te worden. De terreinen zijn gelegen binnen het huidige verspreidingsgebied/leefgebied van de betreffende soorten waarvoor deze compensatie is bedoeld en is gesitueerd in de nabijheid van de betreffende ruimtelijke ontwikkelingen (maar buiten de invloedssfeer), zodat dit ook geschikte plekken zijn voor een kwaliteitsimpuls. Er wordt gedurende de werkzaamheden rekening gehouden met de kwetsbare perioden van de soorten en er worden diverse maatregelen getroffen om effecten op de aanwezige soorten zoveel mogelijk te voorkomen zoals het afvangen en verplaatsen van de rugstreepadden en heikikkers.

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering zijn wij van mening dat voldoende is aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Door de gekozen werkwijze en periode van uitvoering, welke ook is gebord in dit besluit, wordt schade aan de heikikker, rugstreepad en grote modderkruiper zoveel mogelijk voorkomen.

Samenhangende besluiten

Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing voor de heikikker en rugstreepad op grond van artikel 3.8, eerste lid, van de Wnb worden verleend. Op grond van artikel 3.10, tweede lid in samenhang met artikel 3.8, eerste lid, van de Wnb kan tevens de gevraagde ontheffing voor de grote modderkruiper worden verleend.